

MEDÂRİC YÜRÜYÜŞÜ

1. BÖLÜM

NEDEN MEDÂRİC YÜRÜYÜŞÜ?

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat

Değerli kardeşlerim,

Bugün kütüphanelerimizde binlerce eğitim kitabı vardır. Bu kitapların tamamına yakını iyi insan olmak, iyi bir iş kurmak, çocuk yetiştirmek, ailede eğitimli bir sistem oluşturmak gibi hedeflerle yazılmıştır.

Ümmet olarak tarihimize geri döndüğümüzde, mümini eğiten iki büyük eğitim kitabı görürüz: Biri İmam Gazâlî'nin *İhyâu Ulûmi'd-Dîn* isimli kitabı, diğeri de İbni Kayyım el-Cevziyye'nin *Medâricü's-Sâlikîn* adlı eseridir. Hacim olarak ve eski olmak bakımından Gazâlî'nin *İhyâu Ulûmi'd-Dîn*'i daha kıdemlidir. *Medâricü's-Sâlikîn* ise ondan daha sonra, yaklaşık iki buçuk asır ardından yazıldığı için hem İhyâ'nın muhtevasını barındırmış hem de daha fazla bilginin bulunduğu bir zamanda kaleme alındığından içeriği kapsamlı olmuştur. Bu iki eseri dünya ve ahiretin dengesini kurup iyi bir insan yetiştirmek için yazılmış çok önemli eğitim kitapları olarak bir kenarda not etmeliyiz: *İhyâu Ulûmi'd-Dîn* ve *Medâricü's-Sâlikîn*.

Kitapların müellifleri olan Gazâlî ve İbni Kayyım, bir tasavvuf silsilesine intisap etmiş âlimlerdir. Yani Gazâlî bildiğimiz gibi tasavvuf erbabı biridir. İhyâ da bu sebeple tasavvufun kaynaklarından biri olarak alınmıştır. Aynı şekilde İbni Kayyım da tasavvufa intisap etmiş bir âlimdir. Yazdığı *Medâricü's-Sâlikîn* aslında bir tasavvuf kitabıdır. Her ne kadar 'selef' kültürlü olarak biliniyorsa da bu eseri bir tasavvuf kitabıdır. Yani tasavvufun insan yetiştirme, eğitme anlayışının hâkim olduğu bir kitaptır. Elbette bu arada hakikati tescil etmek için söylemek gerekirse bizim 'tasavvuf düşmanı' bildiğimiz pek çok âlimin aslında tasavvufa intisapları vardır. Nitekim İbni Kayyım da tasavvuf kültürüne nispetli bir insandır, âlimdir. Allah hepsinden razı olsun.

Müslüman olarak bunaldığımız, adeta dünyanın bize dar geldiği bir zamanda öyle zannediyorum ki ruhumuza esenlikler kazandıracak, umudumuzu daha canlı tutmaya yardım edecek, Allah'a yakınlaşmamızı sağlayacak çok değerli bir rehber olarak bu kitaptan ders işlemeyi Allah Teâlâ nasip eder, biz de becerebilir ve bitirebilirsek mümin kardeşlerimiz evlerindeki huzur, dünyayı tanıma, ahiret ağırlıklı yaşama gibi konularda çokça istifade etmiş olacaklardır.

Eser aslında bir tasavvuf âlimi ve şeyh olan Hâce Abdullah el-Herevî'nin *Menâzilü's-Sâirîn* isimli kitabına yazdığı bir şerhtir. *Menâzilü's-Sâirîn*, hicretin 481. yılında vefat etmiş olan Hâce Abdullah el-Herevî'nin (rahmetullahi aleyh) insan terbiyesini 100 başlıkta ele aldığı bir tasavvuf kitabıdır. Ama Herevî bidatlere karşı çok hassas, sünnete düşkün bir âlim olduğu için aynı halet-i ruhiyeye sahip olan İbni Kayyım ile bir noktada buluşmuş oldular. İki yüz küsur sene sonra İbni Kayyım gelip onun kitabını şerh etti ve *Medâricü's-Sâlikîn*'i ortaya çıkardı.

Medâricü's-Sâlikîn, 'bugün lazım mı' denecek konulardan ziyade ilk insandan son insana kadar Allah'a her iman edenin, cennete girmek isteyen herkesin, dünyanın gerçek yüzünü tanımak, insanın gerçek kimliğini bilmek isteyen okuması, anlaması gereken bir kitaptır. Günümüz kültürüyle bakılınca dil ve konu dizimi olarak bir nebze farklı durduğundan, bize onu günümüz lisanıyla anlaşılacak hâle getirme görevi düştü. İnşallah muvaffak olur, beceririz. Bu kitabı sonuna kadar bizim belirleyeceğimiz üslupla okursak hem tasavvuf içerikli bir kültürümüz olacak hem ayetleri, hadisleri öne çıkarmayı, ashab-ı kiramı üstün tutmayı, ümmet-i Muhammed'den olma şuurunu sabitlemiş, köklemiş olacağız hem de nefis terbiyemiz açısından bu dünyanın tuzaklarına aldanmadan, iyi bir mümin olarak yaşamak için gerekli desteği de almış olacağız, Allah'ın izni ve keremiyle.

Tavsiyem odur ki bu dersleri kardeşlerimiz not tutarak takip etsinler. Belki yüzlerce veya binlerce başlık gelecek, konular gelecektir. Onlar ayetle, hadisle ele alınacak ve bir âlimin bir ömür feda edip hazırladığı büyük bir birikime sahip olacağız Allah'ın izniyle.

Bu arada İbni Kayyım hakkında bir mülâhaza belirtmemizde fayda var: İbni Kayyım bir Hanbelî âlimidir, Hanbelî mezhebine mensuptur. Düşünce olarak da İbni Teymiye'den, İbni Hazm'dan, Gazâlî'den, ve İzz bin Abdisselâm'dan gelmiş, bu dört âlimin ortak paydasını bulmuş biridir. Fıkıh olarak Hanbelî olmakla birlikte kültür olarak ümmet-i Muhammed'in bir âlimidir. Okuyacağımız *Medâricü's-Sâlikîn* isimli eseri herhangi bir fıkıh veya ilmihâl kitabı değil, insanın manevî kimliğini güçlendirme, dünya hayatına aldanmadan Allah için yaşama, cennet için sevap biriktirme düşüncelerini öne çıkarmaya gayret eden bir çalışmadır. Dolayısıyla onun fıkıh görüşleriyle biz neredeyse hiç karşılaşmayacak kadar mesafeli duracağız. Ortaya böyle bir görüş koyduğunda da biz ilmihâlden fukahamızın o konuda ne dediğini bulabileceğiz.

Bu iki eğitim kitabını incelediğimizde ne dünyayı ihmal eden, sadece ahiret için çalıştığını söyleyen biri oluruz ne de dünyaya tapınıp ahireti ihmal ederiz. Bu ciddi bir denge sağlar bize. Çileler içinde yaşıyor olsak bile evimizde huzur olur, bereket olur, ahenkli bir hayat yaşarız diye umuyorum. Böyle olacağını düşünerek bu yürüyüşe çıkacağız inşallah. Rabbim bize anlatmayı ve anlamayı, kardeşlerimize de anlamayı ve amel etmeyi kolay etsin, yaptığımız amellerde ihlaslı olmayı ve rızasını kazanmayı da lütfu ve keremiyle müyesser etsin. Rabbimden muvaffakiyetler, sıhhat ve afiyetler diliyorum. Allah Teâlâ'nın rızasını kazanmaktan başka maksadımız yoktur diye yola çıktık. Bunu iddia ediyoruz kendi çapımızda ama neticede insanız, beşeriz, yanılabiliriz. Allah'tan affımızı dileriz. Hatamızda inatlaşmayız Allah'ın izniyle ve Rabbimizin razı olacağı bir iş yaparak bu amelimizi de bitirmiş oluruz. Hepimiz için mübarek olsun, hayır ve bereket getirsin.

En azından ana başlıkları ve farklı konuları not tutan kardeşlerimiz sonunda adeta bir ansiklopediyle karşılaşmış olacaklardır. Hem iki kitabın müelliflerine hem de bu emeği ortaya koyup sizlere ulaşmasını sağlayan kardeşlerimize, hepimize hayır dualar edeceklerdir diye umuyorum. Allah onlara rahmet etsin.

Allah'tan niyaz ediyorum ki bu okumalarımız nefislerimizi terbiye etmemize, evlerimizde huzurlu yaşamamıza; çıldırtan, ezen, dağıtan dünya fitnelerine karşı tedbirli olmamıza ve en önemlisi de yeni neslimizi, çocuklarımızı Allah'tan korkup dünya tuzaklarına kapılmadan yaşayan iyi müminler olarak yetiştirmede yardımcıımız olur. Allah'tan bunu bize nasip etmesini diliyorum.